

Asiakasosallisuuden vahvistaminen ja käyttäjälähtöinen sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittäminen kokemusasiantuntijatoiminnan avulla on luonnollinen kehitysaskel A-kiltatoiminnassa, sanoo Vantaan A-killan hallituksen puheenjohtaja Seppo Ristolainen.

Suomessa ainutlaatuinen sosiaali- ja terveysalan pilottihanke käynnistymässä

Kokemusasiantuntijapankki rakenteilla Vantaalla

Vantaalla on alkamassa Suomessa ainutlaatuinen kolme vuotta kestävä kokemusasiantuntijapankki-hanke. Hankesuunnitelman mukaan pankkiin koulutetaan kolmen vuoden aikana 60 uutta kokemusasiantuntijaa, joita Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimi ja muut toimijat voivat palkata omiin tarpeisiin.

Tulevilla uusilla kokemusasiantuntijoilla on omakohtainen kokemus joko päihde- tai mielenterveys sairauksista, kuntoutumisesta ja sosiaalipalveluista. Opinnot edistävät kuntoutumista ja antavat valmiuksia työelämään.

Ensimmäinen kokemusasiantuntija-koulutus on Vantaalla syksyllä 2020. Myöhemmin kokemusasiantuntijoille on tarkoitus järjestää jatkokoulutus ja työnohjaus.

Kokemusasiantuntijapankkitoiminnan ydinajatus on koulutettujen kokemusasiantuntijoiden jalkautuminen päihde-, mielenterveys- ja aikuissosiaalityöhön palkattuina työntekijöinä joko kertaluonteisiin, jatkuviin tai määräaikaisiin tehtäviin.

Tavoitteena on vahvistaa asiakasosallisuutta ja käyttäjälähtöisten palveluiden kehittämistä Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla.

Hankesuunnitelman mukaan Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimi ja muut toimijat palkkaavat kokemusasiantun-

tijoita esimerkiksi ennaltaehkäisevään työhön, hoito- ja kuntoutustyöhön, asiakaspalveluun, palvelujen arviointiin ja kehittämiseen tai koulutustehtäviin.

Vantaan kaupunki on jo hankkeen valmisteluvaiheessa sitoutunut ostamaan pankista kokemusasiantuntijoiden tarjoamia palveluja.

Kokemusasiantuntija- ja vertaistytön lisääntyvä tarve on yleisesti tunnustettu tosiasia sekä kunnallisissa että yksityisissä sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Hankkeeseen palkataan kevään aikana hankepäällikkö ja hanketyöntekijä. STEAn rahoittamaa kokemusasiantuntija-pankki-hanketta hallinnoi Vantaan A-kilta ry. Yhteistyökumppanina koulutuksissa ja muussa hanketoiminnassa on KoKoA -koulutetut kokemusasiantuntijat ry.

Tavoitteena hankkeen päättymisen jälkeen vuonna 2023 on, että Vantaalla toimii hyvin organisoitu kokemusasiantuntijapankki, jonka toimintamalli on mahdollista monistaa myös muihin Suomen kuntiin.

Nykytrendi on, että kokemusasiantuntija- ja vertaistukityö yleistyy päihde-, mielenterveys- ja sosiaalipalveluissa ammattilaisten rinnalla laaja-alaisesti: Esimerkiksi ennaltaehkäisevässä työssä, terveyspalveluissa, sairaanhoidossa, kuntoutuksissa, sosiaalipalveluissa, kouluissa, nuoriso- ja vanhuspalveluissa, työpaikoilla sekä sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden koulutuksissa.

Vantaan A-kilta ry:n hallinnoimassa hankkeessa kumppaneina ovat KoKoA ry, Vantaan kaupunki, Sokra (THL), Rikosseuraamuslaitos, A-Kiltojen Liitto ry, Hyvät Tuulet ry ja Tukihenkilötyö yhdistys ry.

Idean alkulähteille

Päihde- ja mielenterveystyössä iso ongelma on kokemusasiantuntijoiden ja kokemusosaamisen rajallinen saatavuus tarpeeseen nähden, kuvaili tilannetta Vantaan A-kilta ry:n toiminnanjohtaja Jouni Hotti vuonna 2018.

Toiminnanjohtaja Jouni Hotti esitteli Kokemusasiantuntija-pankki-ideaansa Vesiposti-lehdessä 2/2018. Pankki huolehtisi kokemusasiantuntijoiden osaamisesta ja jaksamisesta muun muassa täydennyskoulutuksen, työnohjauksen ja virkistykseen keinoin. Pankki pitäisi huolta kokemusasiantuntijoiden palkasta, palkkioista ja korvauksista.

Kokemusasiantuntijapankki välittäisi kokemusasiantuntijoita kunnan ja muiden tarvitsijoiden kertaluonteisiin, jatkuviin ja määräaikaisiin tehtäviin.

Pankin tehtävä olisi vastata kysynnän ja tarjonnan kohtaamisesta kokemusasiantuntija- ja vertaistukityössä. A-kilta välittäisi tilaajille eri työtehtäviin sopivia henkilöitä, helposti ja nopeasti yhdestä paikasta. Toiminnanjohtaja Jouni Hotti pääsee toteuttamaan ideaansa palatessaan keväällä vuorottelupaalalta. ■

Teksti ja kuvat:
Hannu Ylönen ja Vesiposti-arkisto

Vantaan A-kilta ry:n toiminnanjohtaja Jouni Hotti haluaa lisätä kokemusasiantuntija- ja vertaistukityötä sosiaali- ja terveyspalveluissa.

